ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ GERHARD REISCHL της 22ας Μαΐου 1980 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Κατά το γράμμα του άρθρου 12, του κανονισμού 2727/75 περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα των σιτηρών (ΕΕ ειδ. έκδ. τόμος 03/013, σ. 158) κάθε εξαγωγή εκτός της Κοινότητος προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 1 υπόκειται στην υποχρέωση υποβολής πιστοποιητικού εξαγωγής, το οποίο χορηγείται από τα κράτη μέλη σε κάθε ενδιαφερόμενο που υποβάλει αίτηση, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκαταστάσεώς του εντός της Κοινότητος. Το πιστοποιητικό αυτό ισχύει σε όλη την Κοινότητα. Η έκδοσή του εξαρτάται από την παροχή ασφαλείας η οποία εξασφαλίζει την υποχρέωση εξαγωγής κατά τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού (άρθρο 12, παράγραφος 1, εδάφιο 3). Το άρθρο 16 του κανονισμού αυτού ορίζει ότι, στο μέτρο που είναι αναγκαίο για να καταστεί δυνατή η εξαγωγή των αναφερομένων στο άρθρο 1 προϊόντων και βάσει των τιμών των προϊόντων αυτών στη διεθνή αγορά, είναι δυνατό η διαφορά μεταξύ των τιμών αυτών και των τιμών στην Κοινότητα να καλύπτεται από μια επιστροφή κατά την εξαγωγή. Οι επιστροφές, οι οποίες είναι ίδιες για όλη την Κοινότητα, καθορίζονται περιοδικά σύμφωνα με τη διαδικασία της επιτροπής διαχειρίσεως που προβλέπεται στο άρθρο 26 του κανονισμού. Το ποσό της επιστροφής που εφαρμόζεται κατά την εξαγωγή είναι αυτό που ισχύει την ημέρα της εξαγωγής. Εντούτοις, όσον αφορά τις εξαγωγές των προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 1, υπό στοιχεία α και β, η επιστροφή που ισχύει την ημέρα της καταθέσεως της αιτήσεως για την έκδοση πιστοποιητικού, προσαρμοσμένη σε συνάρτηση με την τιμή κατωφλίου η οποία θα ισχύει κατά τη διάρκεια του μηνός εξαγωγής, εφαρμόζεται, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου που υποβάλλεται ταυτόχρονα με την αίτηση για την έκδοση πιστοποιητικού, σε εξαγωγή που θα πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού αυτού (άρθρο 16). Όταν η επιστροφή καθορίζεται εκ των προτέρων, ο προκαθορισμός αναγράφεται — σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού — επί του πιστοποιητικού.

Για την εκτέλεση των διατάξεων αυτών εκδόθηκαν κανονισμοί της Επιτροπής, δυνάμει των άρθρων 12 και 16 του κανονισμού 2727/75, στο πλαίσιο της διαδικασίας της επιτροπής διαχειρίσεως (βλ. τον κανονισμό 192/75, Abl. L 25 της 31ης Ιανουαρίου 1975, σ. 1· κανονισμό 193/75, ΕΕ ειδ. έκδ. τόμος 03/011, σ. 161, κανονισμό 2042/75, ΕΕ ειδ. έκδ. τόμος 03/013, σ. 84). Κατά το γράμμα του άρθρου 9, του κανονισμού 193/75, τα πιστοποιητικά συντάσσονται τουλάχιστον σε δύο αντίτυπα, από τα οποία το πρώτο αποκαλούμενο αντίτυπο για το δικαιούχο και το οποίο φέρει τον αριθμό 1, παραδίδεται χωρίς καθυστέρηση στον αιτούντα και το δεύτερο, αποκαλούμενο αντίτυπο για τον εκδόσαντα οργανισμό και το οποίο φέρει τον αριθμό 2, φυλάσσεται από τον εκδόσαντα οργανισμό. Το αντίτυπο αριθμός 1

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

— συνεχίζει το άρθρο 9 — «προσκομίζεται στο γραφείο όπου συμπληρώνονται... στην περίπτωση ενός πιστοποιητικού εξαγωγής ή προκαθορισμού της επιστροφής οι τελωνειακές διατυπώσεις σχετικά με την εξαγωγή εκτός της Κοινότητος». Μετά την καταχώρηση και θεώρηση από το προαναφερθέν γραφείο, το αντίτυπο αριθμός 1 του πιστοποιητικού επιδίδεται στον ενδιαφερόμενο. Κατά το άρθρο 13 του κανονισμού 192/75, η επιστροφή καταβάλλεται κατόπιν εγγράφου αιτήσεως του ενδιαφερομένου από το κράτος μέλος, στο έδαφος του οποίου συμπληρώνονται οι τελωνειακές διατυπώσεις εξαγωγής. Η παράγραφος 3 του άρθρου αυτού ορίζει ότι ο φάκελος πληρωμής της επιστροφής πρέπει να κατατεθεί, πλην περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εντός έξι μηνών από της ημέρας συμπληρώσεως των τελωνειακών διατυπώσεων εξαγωγής, επί ποινή απωλείας του σχετικού δικαιώματος. Τέλος, το άρθρο 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75 ορίζει ότι:

«Σε περίπτωση απωλείας του πιστοποιητικού ή αποσπάσματος πιστοποιητικού, οι εκδόσαντες οργανισμοί δύνανται κατ' εξαίρεση να χορηγήσουν στον ενδιαφερόμενο ένα αντίγραφο των εγγράφων αυτών, συνταχθέν και θεωρηθέν όπως και τα πρωτότυπα έγγραφα και το οποίο περιλαμβάνει εμφανώς την ένδειξη "αντίγραφο" σε κάθε αντίτυπο.

Τα αντίγραφα δεν δύνανται να υποβάλλονται με σκοπό την πραγματοποίηση πράξεων εισαγωγής ή εξαγωγής.»

Στην εταιρία Pardini, αιτούσα της κύριας δίκης, χορηγήθηκαν κατά το διάστημα του 1979 από τον αρμόδιο ιταλικό οργανισμό διάφορα πιστοποιητικά εξαγωγής. Επρόκειτο, αφενός, για πιστοποιητικό που χορηγήθηκε για την εξαγωγή αλεύρου ως επισιτιστικής βοήθειας για την UNRWA και, αφετέρου, για πιστοποιητικό που εκδόθηκε για συνήθη εξαγωγή σιμιγδαλιού από σκληρό σίτο. Το τελευταίο αυτό πιστοποιητικό περιελάμβανε προκαθορισμό της επιστροφής και αφορούσε ποσότητα 12 500 τόνων. Είχε ημερομηνία εκδόσεως 14 Ιουνίου 1979 και ίσχυε ως τις 31 Οκτωβρίου 1979.

Τα έγγραφα αυτά εκλάπησαν στις 22 Αυγούστου 1979 στη Ρώμη από έναν εκπρόσωπο της εταιρίας Pardini. Η εταιρία Pardini απευθύνθηκε κατόπιν αυτού στο αρμόδιο ιταλικό Υπουργείο Εξωτερικού Εμπορίου για να της επιτραπεί να προβεί στις εξαγωγές βάσει νέων πιστοποιητικών. Το υπουργείο δέχθηκε την αίτηση αυτή — προφανώς κατόπιν διαβουλεύσεως με την Επιτροπή — και χορήγησε στις 27 Αυγούστου 1979 νέο πιστοποιητικό εξαγωγής για επισιτιστική βοήθεια με ισχύ μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1979. Όσον αφορά το άλλο προαναφερθέν πιστοποιητικό, που προοριζόταν προφανώς για παραδόσεις της εταιρίας Pardini στο Αλγέρι, το υπουργείο αρνήθηκε τη χορήγηση πιστοποιητικού αντίστοιχου προς το πρωτότυπο πιστοποιητικό βάσει των προαναφερθεισών διατάξεων του άρθρου 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75.

Η εταιρία Pardini, η οποία ήταν προφανώς διατεθειμένη να συστήσει ασφάλεια υπό τη μορφή τραπεζικής εγγύησης ποσού ίσου προς το ποσό της προκαθορισθείσας επιστροφής, θεώρησε την άρνηση αυτή παράνομη. Κατά την άποψή της, οι ιταλικές αρχές ερμήνευσαν εσφαλμένα το άρθρο 17, του κανονισμού 193/75· αλλά και στην περίπτωση που η ερμηνεία αυτή, την οποία δέχεται επίσης η Επιτροπή, είναι ακριβής, πρέπει για διαφόρους λόγους να θεωρηθεί η διάταξη αυτή παράνομη.

Για την αναγνώριση των υποτιθεμένων δικαιωμάτων της η εταιρία Pardini άσκησε διάφορες αγωγές. Στις 9 Νοεμβρίου 1979

απηύθυνε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 175 της Συνθήκης ΕΟΚ, επιστολή στην Επιτροπή, κατόπιν άσκησε προσφυγή λόγω παραλείψεως και αγωγή αποζημιώσεως, κατά της Επιτροπής (υπόθεση 809/79, στο πλαίσιο της οποίας η εταιρία Pardini υπέβαλε επίσης — εις μάτην — αίτηση κατά τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων). Εξάλλου, το Νοέμβριο 1979 πέτυχε την έκδοση διατάξεως κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων από τον pretore de Lucca περί χορηγήσεως πιστοποιητικού αντικατάστασης του αρχικού, στην οποία όμως η Ιταλική Κυβέρνηση δεν έδωσε συνέχεια· φαίνεται δε ότι δεν κινήθηκε η κυρία διαδικασία. Τέλος, στις 19 Νοεμβρίου 1979 η προσφεύγουσα άσκησε ενώπιον του tribunale του Lucca αίτηση ακυρώσεως του κλαπέντος πιστοποιητικού, κατ' εφαρμογή των άρθρων 2016 και επομένων του ιταλικού αστικού κώδικα.

Με διάταξη της 28ης Νοεμβρίου 1979 ανέστειλε ο πρόεδρος του tribunale του Lucca τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1. Το άρθρο 17, παράγραφος 7, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού ΕΟΚ 193/75 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ένας εξαγωγέας από τον οποίο κλάπηκε ένας τίτλος εξαγωγής, ισχυρός για όλη την Κοινότητα, με προκαθορισμό του ποσού της επιστροφής, δεν μπορεί πλέον να ζητήσει ούτε να επιτύχει την έκδοση νέου αντίστοιχου τίτλου ή εγγράφου, από μία εθνική αρχή, ο οποίος θα του επιτρέψει να πραγματοποιήσει τις πράξεις εξαγωγής πριν ή μετά τη λήξη της προθεσμίας ισχύος του κλαπέντος τίτλου, υφιστάμενος έτσι ολοσχερή απώλεια των επιστροφών που προκαθορίστηκαν βάσει του τίτλου αυτού;

2. Το άρθρο 17, παράγραφος 7, του προαναφερθέντος κανονισμού 193/75, το οποίο προβλέπει πολύ βαριά κύρωση για τον έμπορο, ο οποίος, χωρίς δικό του σφάλμα, στερήθηκε ενός τίτλου εξαγωγής, συμβιβάζεται με την αρχή της αναλογικότητας, θεωρούμενης υπό το φως της νομολογίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι ο αμφισβητούμενος κανονισμός αποτελεί κανονισμό της Επιτροπής και όχι κανονισμό του Συμβουλίου των Υπουργών της ΕΟΚ;»

Τα ερωτήματα αυτά προκαλούν τις εξής παρατηρήσεις εκ μέρους μου.

1. *Επί του πρώτου ερωτήματος*

Κατά την άποψη της αιτούσας της κύριας δίκης, η προαναφερθείσα διάταξη δεν καλύπτει την απώλεια πιστοποιητικού κατόπιν κλοπής. Σχετικά με το ζήτημα αυτό παραπέμπει, αναφέροντας πολλά παραδείγματα, αφενός μεν, στο γεγονός ότι οι εθνικές έννομες τάξεις διακρίνουν σαφώς μεταξύ απωλείας και κλοπής, υπογραμμίζει δε ιδίως, ότι το γράμμα του άρθρου 17, παράγραφος 7, συνηγορεί υπέρ αυτής της ερμηνείας, δεδομένου ότι η «απώλεια» περιγράφει μια ενέργεια στην οποία μόνον η συμπεριφορά του δικαιούχου του πιστοποιητικού ενδιαφέρει. Αφετέρου, η αιτούσα υπογραμμίζει την ανάγκη συσταλτικής ερμηνείας της εν λόγω διατάξεως ενόψει των βαριών συνεπειών που απορρέουν και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι αποκλίνει από την αρχή, σύμφωνα με την οποία τα αντίγραφα έχουν γενικά την ίδια αξία με τα πρωτότυπα. Αυτό πρέπει να εφαρμοστεί επίσης και για τα πιστοποιητικά εξαγωγής, δεδομένου ότι δεν υλοποιούν το δικαίωμα εξαγωγής, αλλά θα έπρεπε να θεωρηθούν ως απλά έγγραφα νομιμοποιήσεως, που αποσκοπούν στην εξατομίκευση

του δικαιούχου και στη βεβαίωση ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις εκτελέσεως μιας πράξεως εξαγωγής. Θα πρέπει, περαιτέρω, να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το άρθρο 17, του κανονισμού 193/75 αφορά προπαντός την τύχη της συσταθείσας ασφάλειας, δηλαδή τις επιχειρήσεις που ασχολούνται μόνο με την ελευθέρωση της ασφάλειας και δεν έχουν καθόλου την πρόθεση να προβούν στην εκτέλεση της συναλλαγής που προβλέπεται στο πιστοποιητικό. Θα πρέπει, τέλος, να γίνει δεκτό ότι η βαριά νομική συνέπεια, την οποία προβλέπει το άρθρο 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75, δεν επιβάλλεται στην περίπτωση κλοπής. Ο έμπορος που επικαλείται την κλοπή θα πρέπει, πράγματι, να καταθέσει μήνυση στις δικαστικές αρχές και υποτίθεται ότι — δεδομένου ότι οι ψευδείς μηνύσεις συνεπάγονται ποινικές κυρώσεις — μηνύσεις δεν κατατίθενται παρά μόνο όταν πρόκειται πράγματι για κλοπή και όχι για απώλεια που μπορεί να οφείλεται σε άλλους λόγους. Επιπλέον, οι διατάξεις του άρθρου 3, του κανονισμού 193/75 — εγγραφή νέου δικαιούχου μόνο κατόπιν αιτήσεως του δικαιούχου του πιστοποιητικού και από τον οργανισμό ο οποίος εκδίδει το πιστοποιητικό — εμποδίζουν να χρησιμοποιηθεί από κάποιον άλλο ένα κλαπέν ονομαστικό πιστοποιητικό. Αν, επομένως, χορηγηθεί αντίγραφο, ο κίνδυνος της διπλής χρήσεως υφίσταται μόνο στην περίπτωση πλαστογραφίας, για την οποία όμως προβλέπονται άλλα μέτρα από τα άρθρα 13, 15 και 16 του κανονισμού 193/75, οι βαριές δε ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται από τις εθνικές έννομες τάξεις μπορούν επίσης να την εμποδίσουν. Στην περίπτωση που αντιμετωπίζεται η δυνατότητα της εικονικής κλοπής και όπου ο ίδιος ο δικαιούχος σχεδιάζει τη διπλή χρήση, η χρήση αυτή θα προσέκρουε σε σοβαρές δυσχέρειες, όταν πρόκειται — όπως στην προκειμένη περίπτωση — για σημαντικές ποσότητες για τις οποίες δεν θα ήταν εύκολο να βρεθούν αναπληρωματικές πηγές και αναπληρωματικοί πελάτες· σε περίπτωση σαν την προκειμένη, όπου η προσφεύγουσα τράβηξε την προσοχή επάνω της με πέντε δίκες, όπου όχι μόνο η διάρκεια της ισχύος του πρωτότυπου πιστοποιητικού έχει ήδη λήξει, αλλά και η προθεσμία που προβλέπει το άρθρο 13, του κανονισμού 192/75 — σε σχέση με την ημερομηνία της προφορικής διαδικασίας — κοντεύει να εκπνεύσει, θα μπορούσαν με ελέγχους να ανακαλυφθούν ευχερώς τέτοιοι χειρισμοί, οι οποίοι άλλωστε ουδέποτε εμφανίστηκαν στο παρελθόν.

Αντίθετα, η Επιτροπή υπενθυμίζει — αναφερόμενη σχετικά προφανώς στις βαριές συνέπειες που φοβάται η αιτούσα, που θα μπορούσαν να προκύψουν από ευρεία ερμηνεία του άρθρου 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75 — ότι οι εξαγωγές μπορούνλεια ενός πιστοποιητικού, είτε βάσει του συντελεστή επιστροφής που ισχύει κατά την ημέρα της εξαγωγής είτε — όταν το επιτρέπει το νέο πιστοποιητικό — βάσει νέου συντελεστή επιστροφής που καθορίζεται εκ των προτέρων. Πρέπει, προπαντός ενόψει του σκοπού της διατάξεως αυτής, να έχει κανείς ως αφετηρία τη σκέψη ότι η έννοια της «απωλείας» καλύπτει επίσης τις κλοπές. Αλλιώς, όλες οι απώλειες — ή τουλάχιστον μεγάλος αριθμός — θα δηλώνονταν ως κλοπές, για τις οποίες αρκεί η κατάθεση απλής μηνύσεως, το αβάσιμο της οποίας θα ήταν δύσκολο να αποδειχθεί. Θα υφίστατο εξάλλου ο κίνδυνος, που δεν θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί παρά μόνο με ενοχλητικούς ελέγχους, να προβεί ο δικαιούχος της αδείας δύο φορές, σε περίπτωση εικονικών απωλειών ή κλοπών, σε πράξη εισαγωγής ή εξαγωγής υπό όρους πλεονεκτικούς και να επηρεάσει έτσι κατά τρόπο ανέλεγκτο την αγορά.

Όσον αφορά αυτό το κεφάλαιο της διαφοράς, πρέπει ασφαλώς να γίνει δεκτό ότι η γραμματική ερμηνεία της εν λόγω διατάξεως, καθώς και η σύγκρισή της με ορισμένες εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις φαίνονται να αφήνουν να υποτεθεί ότι η έννοια της «απωλείας» δεν καλύπτει την κλοπή. Σε κάθε περίπτωση η προσέγγιση αυτή δεν κα-

ταλήγει από μόνη της σε αποφασιστικό συμπέρασμα.

Η έρευνα άλλων σκέψεων που εκτέθηκαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας δείχνει γρήγορα ότι δεν είναι πειστικό το δεύτερο επιχείρημα της αιτούσας της κύριας δίκης, σύμφωνα με το οποίο το άρθρο 17, του κανονισμού 193/75 αφορά στην πραγματικότητα μόνο τα ζητήματα που προκύπτουν από την απώλεια της ασφάλειας, δηλαδή πραγματικές καταστάσεις στις οποίες δεν υφίσταται πλέον πρόθεση ενεργείας πράξεως εισαγωγής ή εξαγωγής, ενώ δεν υπάρχει κανονιστική ρύθμιση που να ρυθμίζει τις περιπτώσεις στις οποίες μια τέτοια πρόθεση εξακολουθεί ακόμα να υφίσταται μετά την απώλεια ενός πιστοποιητικού. Στην άποψη αυτή μπορεί ασφαλώς να αντιταχθεί το δεύτερο εδάφιο, της παραγράφου 7, του άρθρου 17, του κανονισμού 193/75, κατά το γράμμα του οποίου το αντίγραφο που εκδόθηκε σε περίπτωση απωλείας του πιστοποιητικού δεν μπορεί να προσκομιστεί προς το σκοπό εξαγωγής ή εισαγωγής. Πρόκειται εδώ για νομικά αποτελέσματα που βαίνουν σαφώς πέραν του πλαισίου της απωλείας της ασφαλείας· στην περίπτωση αυτή αφετηρία είναι προφανώς η σταθερή πρόθεση ενεργείας μιας πράξεως εισαγωγής ή εξαγωγής, διότι ο κανόνας δυνάμει του οποίου οι εισαγωγές ή οι εξαγωγές δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν με τη βοήθεια αντιγράφου πιστοποιητικού δεν έχει έννοια παρά μόνο στην περίπτωση αυτή.

Θα πρέπει επίσης να αναλογιστεί κανείς το γεγονός ότι με τη συσταλτική ερμηνεία του άρθρου 17, παράγραφος 7, την οποία υποστηρίζει η αιτούσα, θα κατέληγε αναγκαστικά στο συμπέρασμα ότι ο κανονισμός είναι ατελής, ακριβώς διότι δεν αντιμετωπίζει την περίπτωση κλοπής. Σχετικά, το άρθρο 20, του κανονισμού 193/75, όπου γίνεται λόγος για ανωτέρα βία, δεν βοηθεί επίσης τη λύση, δεδομένου ότι αυτή η διάταξη — κατά το μέτρο που το περιεχόμενό της μας ενδιαφέρει εν προκειμένω — αφορά μόνο την παράταση της διάρκειας της ισχύος ενός πιστοποιητικού, ενώ δεν προβλέπει ότι αυτή μπορεί επίσης να εφαρμοστεί και σε αντίγραφα. Εξάλλου, είναι εσφαλμένη η αναφορά, προκειμένου για κλοπές, στο κοινό δίκαιο καθώς και στη δυνατότητα που απορρέει από αυτό της εκδόσεως αναπληρωματικών εγγράφων. Πλην του ότι φαίνεται προβληματική η απλή μεταφορά στο κοινοτικό δίκαιο που διέπει το εξωτερικό εμπόριο, με τα ειδικά του προβλήματα και τις ειδικές του απαιτήσεις, των εθνικών νομικών κανόνων που επικαλείται η αιτούσα, δυνάμει των οποίων τα αντίγραφα μπορούν να παράγουν τα ίδια αποτελέσματα όπως και τα πρωτότυπα, και ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι η ειδική μεταχείριση των περιπτώσεων κλοπής δεν παρίσταται κατάλληλη για όλες τις περιπτώσεις απωλείας — ιδίως για εκείνες όπου λείπει οποιοδήποτε πταίσμα — μια τέτοια ενέργεια θα κατέληγε στην πραγματικότητα να αποστερήσει, κατά μέγα μέρος, τις διατάξεις του άρθρου 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75 από το περιεχόμενό τους, νοούμενο υπό συσταλτική έννοια. Δεν μπορεί, πράγματι, να αποφευχθεί η σκέψη ότι η συσταλτική ερμηνεία του άρθρου 17, παράγραφος 7, θα οδηγούσε αναγκαστικά στην ισχυρή ροπή να δηλώνονται ως κλοπές ακόμη και οι πραγματικές απώλειες — για να αποφευχθούν οι νομικές συνέπειες του άρθρου 17, παράγραφος 7, εδάφιο 2 — πράγμα που δεν θα συνεπέφερε ιδιαίτερους κινδύνους, διότι — όπως θα δούμε πιο κάτω — η προβληματική αποτελεσματικών ελέγχων αποκλείει στην πραγματικότητα την αποκάλυψη ψευδών μηνύσεων.

Ναι μεν αυτά συνηγορούν ήδη υπέρ της ερμηνείας, την οποία συνιστά η Επιτροπή και η οποία στηρίζεται στο σκοπό της διατάξεως, σύμφωνα με την οποία η «απώλεια» καλύπτει κάθε είδος εξαφανίσεως των πιστοποιητικών, συμπεριλαμβανομένης και εκείνης στην οποία μετέχουν τρίτοι, δεν μπορεί όμως στην άποψη αυτή να αντιταχθεί το επιχείρημα ότι η νομική συνέπεια

που προβλέπεται στο άρθρο 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75 δεν παρίσταται, ακριβώς σε περιπτώσεις κλοπών, επιτακτικά αναγκαία.

Θα πρέπει, ασφαλώς, να γίνει δεκτό ότι σε περίπτωση πραγματικής κλοπής, ο κίνδυνος να πραγματοποιηθεί από κάποιο τρίτο και από τον αρχικό δικαιούχο του πιστοποιητικού δύο φορές η επιτραπείσα συναλλαγή με τη βοήθεια δεύτερου πιστοποιητικού είναι σχετικά ασθενής. Ενόψει των τυπικών προϋποθέσεων, για τις οποίες έχει ήδη γίνει λόγος, τις οποίες καθορίζει το άρθρο 3, του κανονισμού 193/75 — συμμετοχή του αρχικού δικαιούχου του πιστοποιητικού και του εκδίδοντος το πιστοποιητικό οργανισμού κατά την τροποποίηση του ονόματος —, η επανάληψη της συναλλαγής δεν θα ήταν δυνατή παρά μόνο με πλαστογραφία, δηλαδή με μέσο που θα μπορεί κανείς, χωρίς αμφιβολία, να αποκλείσει, ενόψει των ειδικών διατάξεων των άρθρων 13, 15 και 16, του κανονισμού 193/75 και των αυστηρών εθνικών ποινικών διατάξεων. Μπορεί επίσης, λόγω ωσαύτως των απαιτήσεων του άρθρου 3, του κανονισμού 193/75 και της δυνατότητας αποκαλύψεως που βρίσκει έρεισμα σ' αυτή τη διάταξη, να θεωρηθεί ως σχετικά περιορισμένος ο κίνδυνος ότι ο δικαιούχος ενός πιστοποιητικού που προσποιείται κλοπή, χρησιμοποιεί ο ίδιος αντίγραφο αφήνοντας τον τρίτο να χρησιμοποιήσει το πρωτότυπο πιστοποιητικό.

Αντίθετα, δεν πρέπει να παραβλεφθούν οι κίνδυνοι — και ασφαλώς αυτό αντιμετώπισε ο νομοθέτης κατά πρώτο λόγο — για τη λειτουργία των κοινών οργανώσεων αγοράς — έλλειψη ασφαλούς θεωρήσεως των κινήσεων της αγοράς και άμεση επίδραση επί της αγοράς με την εκτέλεση συναλλαγών που δεν έχουν καταγραφεί — οι οποίοι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη σε περίπτωση εικονικής κλοπής και χρήσεως από τον ίδιο το δικαιούχο τόσο του πρωτοτύπου πιστοποιητικού όσο και ενός αντιγράφου σε περισσότερα κράτη μέλη. Περαιτέρω, παρόλον ότι είναι ενδεχομένως διαφορετικοί οι όροι αγοράς στα διάφορα κράτη μέλη, θα μπορούσε να γεννηθεί ένας πειρασμός από πολλές απόψεις, παραδείγματος χάρη, όταν χορηγήθηκαν πιστοποιητικά που περιλαμβάνουν προκαθορισμό ευνοϊκού συντελεστή επιστροφής και, στη συνέχεια, η επιστροφή μειώθηκε ή, όπως στην προκειμένη περίπτωση, καταργήθηκε· εξάλλου, στις περιπτώσεις όπου, μετά τη χορήγηση του πιστοποιητικού, ανεστάλη κατά τρόπο γενικό η έκδοση πιστοποιητικών, καθώς και σε καταστάσεις στις οποίες η χορήγηση πιστοποιητικών υπόκειται σε δυσχερέστερες προϋποθέσεις, όπως η αγορά προϊόντων από τους κοινοτικούς οργανισμούς παρεμβάσεως.

Σ' αυτά δεν μπορεί να προβληθεί η αντίρρηση ότι μέχρι τώρα οι χειρισμοί τους οποίους φοβάται η Επιτροπή δεν πραγματοποιήθηκαν ποτέ, διότι αυτό βρίσκει προφανώς εξήγηση στο γεγονός ότι η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση δεν προβλέπει την έκδοση αντιγράφων ισοδυνάμων προς τα πρωτότυπα πιστοποιητικά. Σχετικά, δεν μπορεί ούτε να γίνει επίκληση των ιδιαιτέρων χαρακτηριστικών της παρούσας υπόθεσης, όπου πρόκειται για πιστοποιητικό που αφορά σημαντικό όγκο εμπορευμάτων και όπου πολυάριθμες δίκες επέσυραν την προσοχή των ενδιαφερομένων υπηρεσιών· πράματι, για το έργο της ερμηνείας που έχουμε κληθεί να εκπληρώσουμε, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το άρθρο 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75 αποτελεί γενικό κανόνα, εφαρμοστέο σ' όλες τις περιπτώσεις, που δεν επιτρέπει προφανώς να γίνουν διαφοροποιήσεις σαν κι αυτές που επινόησε η αιτούσα της κύριας δίκης. Τέλος, δεν μπορεί επίσης να προβληθεί η αντίρρηση ότι ο προαναφερθείς κίνδυνος είναι ελάχιστος λόγω του κινδύνου αποκαλύψεως αθεμίτων ενεργειών, που θα επέσυραν κυρώσεις στο εθνικό επίπεδο. Μια τέτοια αποκάλυψη προϋποθέτει, πράγματι, την ύπαρξη αποτελεσματικών ελέγχων· επομένως, ενόψει του πολύ σημαντικού αριθμού

συναλλαγών που πρέπει να ληφθούν υπόψη — στο σημείο δε αυτό θα επανέλθω εξαντλητικά κατά την έρευνα του δευτέρου ερωτήματος — και ενόψει των περιόδων που παίζουν ρόλο εν προκειμένω — υπενθυμίζω σχετικά την προθεσμία που ορίζει το άρθρο 13 του κανονισμού 192/75 —, οι έλεγχοι αυτοί είναι στην πραγματικότητα αδύνατοι.

Κατά συνέπεια, δεν μπορώ παρά να ακολουθήσω την ερμηνεία που προτείνει η Επιτροπή, στηριζόμενη στο σκοπό της διατάξεως, και να διαπιστώσω, σε απάντηση του πρώτου ερωτήματος του tribunale του Lucca, ότι η έννοια της «απωλείας» που αναφέρεται στο άρθρο 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75, καλύπτει επίσης την κλοπή.

2. *Επί του δευτέρου ερωτήματος*

Εντός του πλαισίου της ερμηνείας του άρθρου 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75 που θεωρώ ορθή, ο έλεγχος της νομιμότητας πρέπει να ενεργείται, αφενός μεν, ενόψει του προβλήματος αν, ελλείψει ειδικής και ρητής εξουσιοδοτήσεως στον οικείο κανονισμό του Συμβουλίου, ένας κανονισμός της Επιτροπής σαν τον κανονισμό 193/75 μπορεί να κηρύξει αποσβεσμένο ένα δικαίωμα που υφίσταται δυνάμει του κανονισμού του Συμβουλίου και, αφετέρου, υπό το φως του ζητήματος αν η νομική συνέπεια που προβλέπει το άρθρο 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75 — το αντίγραφο που καταρτίζεται σε περίπτωση απωλείας δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί προς το σκοπό εισαγωγής ή εξαγωγής — συμβιβάζεται με την αρχή της αναλογικότητας.

α) Όσον αφορά το πρώτο θέμα, η αιτούσα της κύριας δίκης υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με το γράμμα του βασικού και εν προκειμένω κρίσιμου κανονισμού του Συμβουλίου (κανονισμού 2727/75), κάθε ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα να λάβει άδεια για να προβεί σε εμπορικές πράξεις εισαγωγής και εξαγωγής. Σύμφωνα με το σύστημα της κοινής οργανώσεως των αγορών, πρέπει να γίνει σαφής διάκριση μεταξύ του δικαιώματος ενεργείας πράξεως εισαγωγής και εξαγωγής και του εγγράφου το οποίο αποδεικνύει αυτό το δικαίωμα, το οποίο θα πρέπει να λογιστεί ως έγγραφο νομιμοποιήσεως. Επομένως, ο κανονισμός του Συμβουλίου εξουσιοδοτεί την Επιτροπή μόνο να ρυθμίσει ζητήματα τύπου καθώς και τις λεπτομέρειες εφαρμογής. Όταν πρόκειται για ευρύτερη αρμοδιότητα, όπως η αρμοδιότητα του καθορισμού της διαρκείας ισχύος των πιστοποιητικών, η οποία επηρεάζει αυτή καθαυτή τη νομική υπόσταση, αυτό αναφέρεται ρητώς (άρθρο 12, του κανονισμού 2727/75). Κατά την άποψη της αιτούσας, οι σκέψεις αυτές δεν επιτρέπουν να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή έχει εξουσιοδοτηθεί να ορίσει ότι η απώλεια πιστοποιητικού, δηλαδή εγγράφου νομιμοποιήσεως, επιφέρει την απόσβεση του δικαιώματος ενεργείας της οικείας πράξεως εισαγωγής και εξαγωγής. Η επιχειρηματολογία αυτή, η οποία εκ πρώτης όψεως φαίνται εντυπωσιακή, πρέπει πάντως να απορριφθεί. Κατά την άποψή μου, η διάκριση μεταξύ του δικαιώματος εξαγωγής και του δικαιολογητικού εγγράφου που αναφέρεται στο δικαίωμα αυτό παρίσταται τεχνητή. Αυτό το πεδίο του κοινοτικού δικαίου έχει αναγκαστικά ένα χαρακτήρα τυπολατρικό — ήδη εντός του πλαισίου του βασικού κανονισμού του Συμβουλίου — ενόψει της πληθώρας τέτοιων εμπορικών πράξεων και των απαιτήσεων της διοικητικής διαχειρίσεως. Σχετικώς, παραπέμπω στην υφισταμένη νομολογία (υπόθεση 25/70, Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel κατά Köster, Berodt & Co., απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1970, Slg. 1970, σ. 1177), όπου το Δικαστήριο δέχθηκε ότι τα πιστοποιητικά περιλαμβάνουν για τους δικαιούχους υποχρέωση να συμπεριφέρονται αντίστοιχα, πράγμα που εφαρμόζεται φυσικά επίσης — δηλαδή ο αναπόσπαστος δε-

σμός μεταξύ του εγγράφου συστάσεως ασφαλείας και της υποχρεώσεως που προκύπτει από αυτό — στην άλλη όψη της υποθέσεως, στο δικαίωμα εισαγωγής ή εξαγωγής. Πράγματι, μόνον αυτό επιτρέπει να πραγματοποιηθεί ο σκοπός του κανονισμού, δηλαδή η ακριβής γενική θεώρηση των εμπορικών ανταλλαγών και να αποκλειστούν οι ανέλεγκτες ενέργειες, οι οποίες θίγουν, ενδεχομένως δε και διαταράσσουν, την αγορά.

Κατά συνέπεια, ναι μεν σύμφωνα με το βασικό κανονισμό του Συμβουλίου, η αρμοδιότητα ρυθμίσεως των λεπτομερειών εφαρμογής — καθώς και τα διαδικαστικά και τυπικά ζητήματα — έχουν μεταβιβαστεί στην Επιτροπή — η οποία πρέπει κατά τα λοιπά να επεμβαίνει στη διαδικασία της επιτροπής διαχειρίσεως, δηλαδή με τη συμμετοχή των αντιπροσώπων των κρατών μελών —, αυτό όμως δεν μπορεί, προς το συμφέρον της δυνατότητας λειτουργίας του συστήματος, να νοηθεί παρά υπό την έννοια ότι η κανονιστική αρμοδιότητα αφορά επίσης το ζήτημα του τι θα πρέπει να γίνει όταν στον τομέα αυτό εμφανίζονται σφάλματα, όπως η απώλεια εγγράφων, που παρέχουν το δικαίωμα εξαγωγής. Η άποψη, κατά την οποία οι «λεπτομέρειες εφαρμογής» καλύπτουν επίσης ό,τι εξασφαλίζει αποτελεσματικούς ελέγχους, ανταποκρίνεται προφανώς επίσης στην αντίληψη που έχει το Συμβούλιο για το άρθρο 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75, ακριβώς επειδή έλειψαν αντίστοιχες αντιδράσεις του Συμβουλίου ή των κρατών μελών, τα οποία, όπως ήδη ανέφερα, αντιπροσωπεύονται στην επιτροπή διαχειρίσεως. Σε κάθε περίπτωση, δύσκολα μπορεί να γίνει αντιληπτό ότι πρέπει να συναχθεί από το άρθρο 12, του κανονισμού 2727/75, που αφορά τον καθορισμό της διάρκειας ισχύος των πιστοποιητικών, ότι άλλες εξουσιοδοτικές διατάξεις απαιτούν συσταλτική ερμηνεία, δηλαδή με άλλα λόγια ότι δεν υφίσταται εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση των συνεπειών της απωλείας ενός εγγράφου εισαγωγής ή εξαγωγής. Αυτό θα εσήμαινε ότι το Συμβούλιο θεωρεί στο σημείο αυτό αποδεκτό ένα μεγάλο κενό. Ή αυτό θα έπρεπε να νοηθεί υπό την έννοια ότι το Συμβούλιο εκκινεί από την ιδέα ότι, σε περίπτωση απωλείας εγγράφου εξαγωγής ή εισαγωγής, οι γενικές αρχές των εννόμων τάξεων των κρατών μελών επιτρέπουν απλώς την έκδοση δευτέρου εγγράφου με την ίδια αξία. Και οι δύο περιπτώσεις δύσκολα μπορούν να γίνουν νοητές, η δεύτερη ιδίως ενόψει των σημαντικών κινδύνων που περιέχει και που μπορούν να αποφευχθούν μόνο με αποτελεσματικούς μηχανισμούς ελέγχου, τους οποίους όμως — όπως ακούσαμε — τα κράτη μέλη δεν είναι διατεθειμένα να εφαρμόσουν μέχρι σήμερα διότι συνεπάγονται σοβαρή επιβάρυνση του διοικητικού μηχανισμού.

Κατά συνέπεια, φρονώ ότι δεν μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση το κύρος του άρθρου 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75 της Επιτροπής λόγω του ότι η Επιτροπή υπερέβη με τη διάταξη αυτή το πλαίσιο της εξουσιοδοτήσεως που της χορήγησε το Συμβούλιο.

β) Τέλος, παραμένει να ερευνηθεί το ζήτημα, αν το άρθρο 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75 της Επιτροπής μπορεί να αμφισβητηθεί από την άποψη της παραβιάσεως της αρχής της αναλογικότητας.

Η αιτούσα της κύριας δίκης υποστηρίζει σχετικά ότι τα πιστοποιητικά εξαγωγής πρέπει να λογισθούν αποκλειστικά ως έγγραφα νομιμοποιήσεως. Συνεπώς, δυνάμει γενικής αρχής του δικαίου, είναι δυνατό, σε περίπτωση απωλείας τέτοιου εγγράφου, να προσαχθεί η αναγκαία απόδειξη με άλλο μέσο, υφίστανται δε και κανόνες που προβλέπουν, για τους τίτλους που υλοποιούν ένα δικαίωμα, την έκδοση εγγράφων αναπληρωματικών. Η νομική συνέπεια που προβλέπεται από το κοινοτικό δίκαιο

στην περίπτωση απωλείας ενός πιστοποιητικού θα πρέπει, επομένως, να χαρακτηρισθεί ως υπέρμετρη. Περαιτέρω, πρέπει να αναγνωρισθεί ότι ο σκοπός της αποφυγής της καταχρηστικής χρήσεως — σύγχρονης χρήσεως ταυτόσημου πιστοποιητικού και του πρωτότυπου πιστοποιητικού που δήθεν χάθηκε — μπορεί να επιτευχθεί επίσης κατά τρόπο λιγότερο ριζοσπαστικό. Σχετικά, φρόντισαν ήδη — όπως αποδεικνύει η μέχρι σήμερα αποκτηθείσα όχι πολύ ανησυχητική πείρα — οι υπάρχουσες δυνατότητες επιβολής κυρώσεων επί εθνικού επιπέδου και το γεγονός ότι μπορούν να αποκαλυφθούν τέτοιες ενέργειες με τους κατάλληλους ελέγχους. Θα μπορούσε επίσης να αντιμετωπιστεί — τούτο πάντως μόνο στην περίπτωση βαριάς αμέλειας εκ μέρους του δικαιούχου του πιστοποιητικού, η οποία οδήγησε στην απώλεια — η υπαγωγή της εκδόσεως αντιγράφου που μπορεί να αντικαταστήσει πλήρως το πρωτότυπο πιστοποιητικό, σε περίπτωση σχεδιαζομένης εξαγωγής, στη σύσταση ασφαλείας ποσού ίσου προς την αρχικά προβλεφθείσα επιστροφή.

Η Επιτροπή, αντιθέτως, παραπέμπει ιδίως στην ήδη αναφερθείσα λειτουργία του συστήματος των πιστοποιητικών και εφιστά την προσοχή επί του γεγονότος ότι η υιοθέτηση της απόψεως της αιτούσας περιέχει τον κίνδυνο να δηλώνονται οι απλές απώλειες ως κλοπές. Αυτό θα συνεπήγετο τον πολλαπλασιασμό των προβληματικών καταστάσεων που μέχρι σήμερα παρουσιάστηκαν σπανίως, ακριβώς λόγω της υφισταμένης κανονιστικής ρυθμίσεως. Μόνον η αποτελεσματικοί έλεγχοι μπορούν να αντιμετωπίσουν την κατάσταση σε περίπτωση εκδόσεως αντιγράφου, αν και είναι αλήθεια ότι παίζει επίσης ρόλο και η αποτρεπτική ενέργεια των κυρώσεων. Αυτό όμως θα αποτελούσε φοβερό μαζικό πρόβλημα διότι πρόκειται για γενική κανονιστική ρύθμιση, η οποία εφαρμόζεται τόσο στις εισαγωγές, όσο και στις εξαγωγές, καθώς και στις εισφορές και στις επιστροφές. Θα πρέπει, επομένως, να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι πληθώρα εθνικών υπηρεσιών στα διάφορα κράτη μέλη θα μετείχε στις ενέργειες αυτές, ότι κάθε υπηρεσία θα έπρεπε να ελέγχει μεγάλο αριθμό τέτοιων φακέλων και ότι ένας αποτελεσματικός έλεγχος, ενόψει της ισχύουσας προθεσμίας δυνάμει του άρθρου 13, του κανονισμού 192/75, θα έπρεπε ενδεχομένως να καλύψει σημαντική περίοδο. Λαμβανομένης υπόψη της σήμερα χρησιμοποιουμένης μεθόδου — τα αρχεία δεν λειτουργούν με μηχανογραφικό σύστημα —, οι αποτελεσματικοί έλεγχοι θα συνεπάγονταν γιγαντιαία διοικητική εργασία, που θα απαιτούσε επίσης σημαντικά έξοδα, τα οποία τα κράτη μέλη έχουν μέχρι σήμερα αρνηθεί παρά τις συζητήσεις που από πολλών ετών έχουν αφιερωθεί στο πρόβλημα αυτό.

Πρέπει να ομολογήσω ότι έχω απολύτως πειστεί από τα επιχειρήματα αυτά της Επιτροπής καθώς και από τις δηλώσεις της επί μιας εξαιρετικής περιπτώσεως που παρουσιάστηκε προδήλως κατά τα έτη 1971 έως 1973, η οποία απεκάλυψε τις δυσχέρειες στις οποίες προσκρούουν οι αναγκαίοι έλεγχοι. Το αποφασιστικό ζήτημα για την έρευνα της αναλογικότητας της νομικής συνέπειας που προβλέπεται από το άρθρο 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75 είναι πράγματι μήπως η αντίθετη λύση την οποία υποστηρίζει η αιτούσα της κύριας δίκης — έκδοση αντιγράφου ισοδυνάμου προς το πρωτότυπο — τουλάχιστον στην περίπτωση της κλοπής, συνεπάγεται τον κίνδυνο να επιφέρει σημαντική βλάβη στο κοινοτικό σύστημα. Ο κίνδυνος αυτός, ο οποίος προκύπτει από τη διπλή χρήση πιστοποιητικών, δεν πρέπει ασφαλώς να αγνοηθεί — ενόψει της ήδη ισχύουσας κανονιστικής ρυθμίσεως, δεν έχει νόημα να γίνεται επίκληση της μέχρι σήμερα κτηθείσας πείρας — ιδίως άμα ληφθεί υπόψη ότι ορισμένες περιπτώσεις απώλειας, που μπορούν εύκολα να συμβούν σε περίπτωση συμμετοχής περισσοτέρων πρακτόρων μιας επιχειρήσεως, θα γίνονταν περιπτώσεις κλοπής αν επιτρεπόταν στις περιπτώσεις αυτές η έκδοση δεύτερων πιστοποιητικών.

Η εξάλειψη αυτού του κινδύνου απαιτεί ασφαλείς ελέγχους, οι οποίοι όμως συνεπάγονται, όπως μας απέδειξαν, γιγαντιαία και αδικαιολόγητη προσπάθεια για τις εθνικές διοικήσεις.

Ούτε μπορούν να γίνουν δεκτές άλλες λύσεις αντιμετωπίζοντας τη δυνατότητα παραπομπής των πιστοποιητικών εξαγωγής προς σκοπό ελέγχου στον εκδόσαντα οργανισμό. Αυτό, πράγματι, δεν θα βοηθούσε στην περίπτωση που ένας κακόπιστος επιχειρηματίας, κάτι που μπορεί να φανταστεί κανείς εύκολα στην περίπτωση διπλής εξαγωγής με αντίστοιχο όφελος, αρνηθεί την ελευθέρωση της ασφάλειας που συνέστησε. Δεν μπορεί επίσης να καταλήξει κανείς σε άλλο συμπέρασμα όσον αφορά τη δυνατότητα, την οποία επικαλέστηκε η αιτούσα της κύριας δίκης, της συστάσεως ασφαλείας ποσού ίσου με εκείνο της επιστροφής, δυνατότητα που δεν θεωρεί άλλωστε δικαιολογημένη παρά μόνο στην περίπτωση όπου η απώλεια του πιστοποιητικού προκύπτει από βαριά αμέλεια του δικαιούχου.

Πράγματι, η δυνατότητα αυτή επάγεται επίσης την ανάγκη να κριθεί κάποτε, δηλαδή κατά την εκπνοή της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 13, του κανονισμού 192/75, η ελευθέρωση αυτής της ασφαλείας. Αυτό όμως δεν μπορεί να γίνει παρά μόνο όταν δεν χρησιμοποιήθηκε το αρχικό πιστοποιητικό και το δεύτερο πιστοποιητικό που το αντικατέστησε, δηλαδή αυτό σημαίνει ότι στην περίπτωση αυτή θα έπρεπε να κινηθούν οι γιγαντιαίοι μηχανισμοί ελέγχου που περιέγραψε η Επιτροπή, που θα επιβάρυναν τη διοίκηση κατά τρόπο δυσχερώς ανεκτό.

Κατά την άποψή μου, το κύρος του άρθρου 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75 δεν μπορεί να αμφισβητηθεί βάσει της αρχής της αναλογικότητας. Οι σκέψεις που αναφέρονται στα θεμελιώδη δικαιώματα και στη δυσμενή διάκριση, τις οποίες επίσης εξέθεσε η αιτούσα της κύριας δίκης επί του θέματος αυτού, δεν νομίζω ότι προσθέτουν σοβαρά στοιχεία σ' αυτή την εκτίμηση.

Επομένως, πρέπει να εφαρμοστεί η υφιστάμενη κανονιστική ρύθμιση — έστω και αν δεν παρίσταται απολύτως ικανοποιητική —, τουλάχιστον όσο δεν είναι δυνατό να τροποποιηθούν οι μηχανισμοί της οργανώσεως των αγορών και ο διοικητικός μηχανισμός που συνδέεται μ' αυτούς κατά τρόπον ώστε να μειωθεί το κόστος των αναγκαίων ελέγχων, παραδείγματος χάρη, μέσω της πληροφορικής. Μέχρι τότε δεν απομένει παρά να γίνει έκκληση, πράγμα που άλλωστε φαίνεται ότι γίνεται σε ορισμένα κράτη μέλη — προς τους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες να καταβάλλουν την κατά το δυνατό μεγαλύτερη προσοχή — ενδεχομένως σε συνεργασία με τις ενδιαφερόμενες διοικητικές αρχές — κατά τη χρήση των πιστοποιητικών εξαγωγής και εισαγωγής.

3. Κατόπιν αυτών προτείνω να δοθούν οι εξής απαντήσεις στα ερωτήματα του tribunale του Lucca:

α) Το άρθρο 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ένας εξαγωγέας από τον οποίο κλάπηκε το πιστοποιητικό εξαγωγής, που ισχύει για όλη την Κοινότητα, με προκαθορισμό του ποσού της

επιστροφής, δεν μπορεί να ζητήσει τη χορήγηση αντιγράφου που να του επιτρέπει να πραγματοποιήσει την εξαγωγή υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο πρωτότυπο πιστοποιητικό.

β) Από τη διαδικασία δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να θέσουν σε αμφιβολία το κύρος του άρθρου 17, παράγραφος 7, του κανονισμού 193/75 που ερμηνεύθηκε υπό την ανωτέρω έννοια.